

— Enligt teckningen i Bautil var stenen icke blott afslagen på tvären, utan nedre hälften hade äfven en remna på längden. På Rhezelii teckning saknas denna remna.

Inskriften var inristad i en enkel djurslinga och innehöll följande 63 runor:

ተከብረ : ጸብሐ : ስብሐ : ወላ : ሰላም : ጸብሐ : ስብሐ : ወላ : ሰላም :
 5 10 15 20 25 30 35 40 45
 ተከብረ : ጸብሐ : ስብሐ : ወላ : ሰላም : ጸብሐ : ስብሐ : ወላ : ሰላም :
 50 55 60

Transliteration: askutr : raisti : stain : pina : iftr : suin : fapur : sina : kup : ialbi :

ant : hans : auk : kusmupir.

Den rätta formen af s-runan förekommer i inskriften 3 gånger (nr 2, 53 och 58), medan vändrunan träffas 4 gånger (10, 13, 26, 35). Tecknet 54 är en samstafvaruna . — Skiljetecken saknas mellan de två sista orden.¹

Efter ordet **fapur** står **sina**. Det sista tecknet **a** är utan tvifvel tillkommet genom felristning. Om vi här införa den syntaktiskt rigtiga formen **sin**, får inskriften, återgifven med ljudskrift, följande utseende:

Ásgotr ræsti stæin þenna æftir Svæin, faður sinn. Guð (h)jalpi and hans auk Guss móðir.

Öfversättning: »Åsgot reste sten denna efter Sven, sin fader. Gud och Guds moder hjelpe hans ande.»

Om skrifsättet *Swæin* för inskriftens **suin** jemför ofvan s. 12.

10. Alflösa, Smedby socken.

Pl. VII. Fig. 10.

Literatur: L. 1317. — B. 1064.² — Rhezelius, *Monumenta Runica in Ölandia*, konceptet nr 10, utskriften nr 28. — Linnés *Öländska och Gotländska resa*, s. 77. — Frigelius, *Handskrifna samlingar* (se s. 8). — Ahlqvist, *Ölands Historia*, II, 2, s. 155. — G. Stephens, *Oldnorthern Runic Monuments*. II, p. 629 med reproduktion af teckningen i Bautil³, III, p. 279. — S. Bugge, *Antiqvarisk Tidskrift för Sverige*, X, s. 259.

I Alfösa i norra delen af Smedby socken har funnits en runsten, hvilken ännu Ahlqvist år 1827 (*Ölands Historia*, II, 2, s. 155) omtalar såsom »liggande på gården».

¹ Början af inskriften har Rhezelius läst sålunda: **ᚱᚱᚱᚱ · ᚱᚱᚱᚱ · ᚱᚱ**. Efter brottet äro de första runorna **· ᚱ ᚱ ***. I slutet har han några runor, som öfverensstämma med Bautil, men af flere har han blott stafvarna, utan kännestreck. För Bautils tecken 54, samstafvarnan för **a** och **u**, har han blott: **ᚱ** (med tydligt skiljetecken framför).

² Teckningen i Bautil är signerad med Hadorphs och Törnevall's initialer. Jemför ofvan s. 6.

³ Bildningen hos Stephens är likväl icke en trogen kopia af Baulit 1064, utan Stephens har på sin teckning förbättrat inskriften med tillhjälp af läsningarna hos Rhezelius och Bure. Vi vilja här påpeka, att den

40 45

² Jfr Brate och Bugge ATS, X, sid. 19, not. 10, s. 153, not. 1.

vid Worcester i England, sannolikt samma danska namn som gen. **fultars**, hvilket Bugge därför vill återgifva med *Fuldars*.

8. Mörbylånga.

Det synes mycket ovisst, huruvida Söderberg med rätta antagit grafisk omställning i denna inskrift, som är anbragt på en liggande grafsten, helst som han för sitt antagande ändrar teckningens **enruk** till **anruk**, som skall stå för **kunar** *Gunnarr*.

Att **enruk** måste vara subjekt till det följande **korpi mik** är klart, och det är alltså ett namn i nom. sg. men utan nominativändelse. Då en dylik liggande grafsten tillhör en jämförelsevis sen tid (1100-talet), är saknaden af nominativändelse ej öfverraskande, men måhända kan densamma ock förklaras af namnets främmande börd, enär **enruk** ser ut att vara det lågtyska namnet Henrik.

Skulle inskriftens förra del kunna betyda: *þróa móar stén unnu* (af *vinna*) 'tre flickor åstadkommo stenen'?

10. Alfösa, Smedby sn.

S. Bugge, *Aarb. f. nord. Oldk.* 1900, s. 15, framställer en från Söderbergs s. 55 afvikande tolkning af denna inskrift, hvars två sista ord han redan behandlat i *Runverser* s. 259, (*Ant. tidskr. f. Sverige* X).

Det **iuku**, som Söderberg antager vara en felläsning af ordet **kubl**, kanske skrivet på något sätt med grafisk omställning, fattar Bugge, såsom det står, som 3 pl. pret. 'höggo'. Det följande **kirpu**, som Söderberg fattar som 3 pl. pret. 'gjorde' och hvarigenom han afhållits från Bugges uppfattning af **iuku**, anser Bugge vara ack. sg. af *girda* 'Gjord, Baand', som är bevaradt i norska dial. och här på stenen skall beteckna runslingan, som bildar liksom en gjord eller ett band på stenen, hvarmed Bugge jämför *strengr*, *Runverser* nr 139, *tengr*, *Runverser* nr 47, som beteckning för runslingan. Ordställningen enligt Söderberg, **kubl kirpu þisa** finner Bugge öfverraskande i prosa och anser de af Söderberg anförda parallellerna därtill vara metriska inskrifter.

Det synes dock betänkligt att tolka **kirpu** annorlunda än Söderberg gjort, då verbet 'göra' är så vanligt i runinskrifter, och vida ringare felläsning, än Söderberg antagit, kan gifva samma tydning åt **iuku**. Af **i** fattas toppen, det kan alltså ha varit **ƿ k**, den tredje runan **ƿ k** kan ha varit **ψ m**, hvars vänstra kännestreck tecknaren ej uppmärksammat, och det sista **ŋ** kan ha varit **ſ l** med kännestrecket fortsatt af någon som ristad felaktigt uppfattad fåra. Därigenom uppstår **kuml**, en ännu vanligare ristning af ordet än **kubl**.

Inskriftens två sista ord **kinu : fatran**, hvilka Bugge förut tydt som grafisk omställning af ***kuna : tirfan** *Gunna diarfan*, vill han nu fatta som grafisk omställning af ***kuna : frinta** *Gunna frända*, hvilket visserligen är mera tilltalande.

Bugge förkastar Söderbergs förmodan om att efter de två namnen i inskriftens början följt **auk** och namnet på en tredje broder, supplerar i stället [: **brüpr** :] och uppställer hela inskriften i versform:

Eimunnr auk Gunnarr

[*bróðr*] *þæir iuggu*

gírðu þessa

eftir Gunna frændi.

Detta Bugges antagande måste betecknas som omöjligt på den grund, att enligt teckningen afståndet mellan **kunar** och den därefter bevarade delen af inskriften har måst innehålla långt mera än [: **brüpr** :], hvarför Söderbergs antagande säkert är riktigt.

Det första ordet i behåll efter **kunar** bör säkerligen läsas **þeir**, icke med Söderberg och Bugge **þair**, jfr å ena sidan **þ** i **auk**, **kunar**, **fatran** och **e** i **eftir**.

Det synes ock mycket tvifvelaktigt, huruvida antagandet af grafisk omställning uti **kinu** : **fatran** är berättigadt. Rungruppen **fatran** har alldeles utseendet af en ack. sg. m. af ett adj., fogadt till det föregående namnet, och en sådan konstruktion antog ock Bugge i sin första tolkning: *Gunna djarfan*. Genom **fatran** kan *witran*, ack. sg. m. af adj. *witr* 'klok' tänkas uttryckt, om man dels jämför de fall, då *w-* uttryckes genom **f**, dels fall af **a**-runans bruk för *i*, se ofvan s. 91. I afseende på betydelsen kan jämföras, huru som adj. *sniallr* i talrika runinskrifter användes som berömmande bestämning, t. ex. L. 192, 449, 790, 821, 878, 881, 882, 913, 921, 992. På Öland har sannolikt *witr* i stället brukats, jfr Öl. 28 **halfitr alwitr**, ofvan s. 91.

Det förefaller sannolikt, att Bugge med rätta antager den ovanliga ordställningen vittna om poetisk form, och till denna är väl ock det förhållandet att hänföra, att adj. *witran* utan förmedling af subst. (*dræng*, *þegn*) tillägges personnamnet **kinu**. Som ofvan framhållits, kunna dock icke de tre namnen i början höra till den metriskä delen af inskriften, som alltså börjar efter dessa och utgöres af två sexstafviga verser:

þæir kuml gærðu þessa

æftir kinu witran.

Den metriskä delen af inskriften utgöres ock af sexstafviga verser uti L. 487, 511, se *Runverser* s. 110, 118, 384. Då **kinu** naturligare allittererar med *kuml* än med *gærðu* följer, att detta obekanta namn haft *k-* till begynnelseljud.

21. Hulterstad.

Uti det namn **seuar**, som Söderberg antager s. 73, skiljes **s**, som står omedelbart efter **eftir** öfverst på stenens vänstra sida, genom hela den ristningslösa toppen från **euar**, hvilket utgör ett högst onaturligt förhållande. Troligen är därför detta **s** att fatta som skiljetecken efter **eftir**, och namnet är **euar**, fsv. *Öarus* S.D. III, 100 (1312 Uppl.), isl. *Eyjarr* Landn. Något namn *Séuarr* anföres för öfrigt icke af Söderberg ur någon annan källa.